

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 443/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKČIA] [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Lukášom Bodnárom, Horovce 225, proti uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 45 C 19/2022-134 z 1. júla 2022 a uzneseniu Okresného súdu Košice II č. k. 45 C 19/2022-148 z 28. júla 2022 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 45 C 19/2022-134 z 1. júla 2022 (ďalej aj „uznesenie o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov“) a č. k. 45 C 19/2022-148 z 28. júla 2022 (ďalej aj „uznesenie o zastavení konania“ alebo spolu ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde žalobu „o podvod a zneužitie svojej funkcie v štátnej firme“ proti žalovanému inšpektorovi sieťových pripojení v spoločnosti [REDAKČIA] (ďalej len „žalovaný“). Sťažovateľ spolu so žalobou predložil okresnému súdu aj tlačivo na dokladovanie pomerov účastníka konania a žiadal o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Na základe výzvy okresného súdu sťažovateľ doložil ďalšie podklady preukazujúce jeho majetkové pomery.

3. Okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka uznesením č. k. 45 C 19/2022-105 z 23. mája 2022 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) rozhodol o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej okresný súd rozhodol napadnutým uznesením o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov tak, že sťažnosť zamietol. Okresný súd v napadnutom uznesení zdôraznil, že konanie o oslobodenie od súdnych poplatkov nie je konaním, v ktorom by zákon ukladal súdu vyhľadávaciu povinnosť vo vzťahu k dôkazom potrebným na zistenie skutkového stavu. Vo vzťahu k sťažovateľom predloženým dokladom okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol: „... žalobca predložil početné doklady, ktoré však nepreukazujú jeho aktuálne majetkové a sociálne pomery, pričom nebolo možné akceptovať poukaz žalobcu na iné súdne konania, v ktorých súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov. Súd predmetnými rozhodnutiami nie je viazaný. V súvislosti s predloženými písomnosťami... súd poukazuje na fakt, že tieto buď neboli aktuálne, alebo sa týkali iných osôb, resp. nemali žiadnu výpovednú hodnotu.“ Okresný súd sa v odôvodnení jednotlivito zaoberal charakterom predložených písomností v nadväznosti na aktuálne posúdenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov. V súvislosti s údajmi uvedenými v tlačive okresný súd uviedol: „... je nemysliteľné, aby sa o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov rozhodovalo iba na základe údajov uvedených žiadateľom na predpísanom tlačive...“ Napokon sťažnosť podľa § 250 ods. 1 Civilného sporového poriadku ako nedôvodnú zamietol.

4. Po vydaní rozhodnutia o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov okresný súd napadnutým uznesením o zastavení konania, poukazujúc na § 10 Civilného sporového poriadku, konanie zastavil. Vzhľadom na to, že žalovanému preukázateľne žiadne trovy nevznikli, okresný súd náhradu trov konania stranám nepriznal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti trvá na tom, že všetky doklady, ktoré predložil okresnému súdu, dostatočne preukazujú jeho majetkové a sociálne pomery. V ústavnej sťažnosti tiež uviedol: „Predložené lekárske správy, skutočnosť, že Sťažovateľ je poberateľom dávky v hmotnej núdzi, už len samotné príjmy a výdavky, ktoré uviedol v Tlačive sú tak nízke, že je celkom evidentné v akých skromných pomeroch Sťažovateľ žije. Sťažovateľ nerozumie postupu súdu kedy spochybňuje skutočnosti uvedené Sťažovateľom v Tlačive... O skutočnosti, že Sťažovateľ splňa podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, svedčí aj fakt, že Centrum právnej pomoci Košice rozhodlo o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci Sťažovateľovi, nakoľko sa nachádza v materiálnej núdzi, pričom v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci uvádzal totožné údaje ako v konaní pred súdom.“

Nesprávnosť uznesenia o zastavení konania sťažovateľ odvodil v ústavnej sťažnosti od nesprávnosti uznesenia o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov.

6. Napadnuté uznesenia považuje sťažovateľ za arbitrárne, neakceptovateľné a ústavne neutržateľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietanie porušenia základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bolo na základe nezaplatenia súdneho poplatku v dôsledku nevyhovenia žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov konanie o žalobe sťažovateľa zastavené.

8. Rozhodovanie o tom, či sú splnené zákonom (zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov) ustanovené podmienky na zastavenie konania, patrí výlučne do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov s prihliadnutím na princíp nezávislosti súdnictva (súdov) vyplývajúci z čl. 141 ods. 1 ústavy. Je preto vecou judikatúry všeobecných súdov, aby vymedzila kritériá, z ktorých bude pri aplikácii príslušných zákonných ustanovení vychádzať. Ústavnému súdu neprislúcha prehodnocovať právne závery všeobecných súdov, ku ktorým pri rozhodovaní o nárokoch účastníkov konania dospeli (m. m. III. ÚS 27/2012, III. ÚS 164/2017). Rovnako to platí aj pre rozhodovanie o oslobodení od súdnych poplatkov (m. m. I. ÚS 27/2014, II. ÚS 134/2015, II. ÚS 361/2015, II. ÚS 354/2020). Uloženie poplatkovej povinnosti v civilných sporových veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy ani s právom na prístup k súdu chráneným v čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Tolstoy-Miloslavsky proti Spojenému kráľovstvu, 1995, resp. Kreuz proti Poľsku, 2001).

Tiež je potrebné zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému okresný súd pri rozhodovaní o ne/splnení podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko, či napadnuté uznesenie okresného súdu spĺňalo požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy), rešpektujúc pritom svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v predmetnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv.

9. Z argumentácie okresného súdu v napadnutom uznesení o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov dostatočne vyplýva záver, z akých dôvodov zamietol sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Okresný súd preskúmal a vyhodnotil všetky sťažovateľom predložené doklady. Uvedené závery okresného súdu ústavný súd nepovažuje za arbitrárne a ani zjavne neodôvodnené, preto sú ústavne udržateľné. Tieto právne závery okresného súdu teda nie je potrebné zo strany ústavného súdu dopĺňať alebo revidovať, naopak, ústavný súd môže na ne s prihliadnutím na sťažnostné námietky sťažovateľa v plnom rozsahu odkázať.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nehodnotí uznesenie okresného súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov ako ústavne neudržateľné, nemôže dospieť k opačnému záveru ani vo vzťahu k uzneseniu o zastavení konania. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť porušené, ak všeobecný súd koná v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (III. ÚS 591/2013).

10. Keďže ústavný súd vzhľadom na už uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, dospel k záveru, že je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol.

11. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľovi nič nebráni v opätovnom podaní žaloby a súčasne žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov (za predpokladu splnenia zákonom požadovaných náležitostí).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu